

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. XXXII. an Sanctus a Rogerio Calabriæ comite, venationem exercente, in
Calabriæ specu, in quo se cum sociis abdiderat, fuerit repertus; quo,
relicta Pontificia curia, primum concesserit, et cur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A diu apud Urbanum Papam commoratum esse, non alio forte ex capite in litteras misere, quam quod priori quinquennio, quo Calabrinam eremum inhabitavit, subinde a Pontifice illo, consiliis ejus in rebus arduis implexisque, difficillimis iis temporibus frequenter emergentibus, uti volente, e solitudine sua fuerit evocatus, uti infra docebo. Utut sit, Sanctum equidem non quinque annis, sed totidem dimittat, aut forte etiam paucioribus, mensibus apud Urbanum post suum e Cartusia egressum mansisse, palam est ex eo, quod ad hunc ex dictis non ante anni 1090 Aprilem aut Majum accesserit, eoque ipso anno adhuc corrente, in Calabria jam exstiterit atque ibidem eremum, quam aut eodem anno 1090, aut certe non diu post inhabitare cepit, a Rogerio, Calabriae et Siciliae comite, sibi concessa charta publica impetravit, uti infra dicenda aperient. Nec, Sanctum diutius, quam jam statuerim, apud Urbanum Papam, antequam a suo e Cartusia egressu Pontificia a curia secedendi facultatem obtineret, Calabriamque peteret, commoratum esse, credere, ut apparet, veluties Cartusiani.

B apud Pontificem commoratus, facultatem obtinuit.

B 558 Etenim primorum quinque Cartusiae Priorum Chronologus seu antiquior Sancti nostri biographus, qui ex supra dictis seculo xiii floruit, de S. Brunone primo quidem num. 16 et seq. ita prodit memoria: Venerabilis Pater, ad summum Pontificem veniens, eidem, non longo, sed brevi tempore assistens, consiliis et auxiliis salutariibus ejus multa onera supportabat, et multum in regimine sanctae Dei Ecclesiae ejus sollicitudinem sua promptitudine sublebat. Diu tamen patienter dissimulare non potuit tristitiam et dolorem conceptum de suorum dispersione filiorum, et strepitus et tumultus curiae, impediendes dulcedinem et quietem, qua frui et pasci in heremo consueverat, graviter ferens et diutius ferre non sustinens, exposita summo Pontifici sua desolatione, cum summa instantia imploravit et impetravit a curia separari et quod posset ad heremum et cellae jam praegustatam dulcedinem et desideratam requiem repedare; deinde vero num. 24 sequentia, quae hac etiam faciunt, suppeditat: Bruno igitur, vir sanctissimus et gemina scientia praeditus, tam divina scilicet, quam humana,.... heremum Cartusiae rexit sex annis, et post, ut praedictum est, a Papa vocatus, et non diu post ad heremum Calabriae, cui Turris nomen est, transiens, ibi, sancto constructo monasterio, multorum Dei servorum anachoretarum rector extitit et minister. Ita ille utrobique, quantum apparet, S. Brunonem, non quinque annis, sed longe breviori temporis spatio, antequam curiae Pontificiae relinquenda facultatem obtineret, atque in Calabriam secederet, apud Urbanum Papam fuisse commoratum, suis, quas adhibet, loquendi formulis indicans. Quare, cum Cartusiani antiquiores, qui quidquam de sancto Ordinis sui Institutore litteris consignavere, sua fere omnia e laudato, cujus hic jam recitata verba sunt, primorum quinque Cartusiae Priorum chronologo hauserint, verosimillime hujus inhaerentes vestigiis Sancto nostro, non quinquennalem, sed longe minus diuturnam apud Urbanum Papam commorationem attribuerint; nec sane immerito, cum Sanctus ad hunc ante anni 1090 Aprilem non venerit, hocque ipso anno Pontificiam curiam reliquerit, uti ex jam supra dictis satis liquet, magisque ex dicendis patescet.

Octobris Tomus III.

§ XXXII. An Sanctus a Rogerio Calabriae comite, venationem exercente, in Calabriae specu, in quo se cum sociis abdiderat, fuerit repertus; quo, relicta Pontificia curia, primum concesserit, et cur tunc Cartusiam non repeterit.

Sanctum nostrum, Pontificia curia ex Urbani Papae consensu relicta, in Calabriae eremum, cui Turris nomen, secessisse, sedem ibidem, caesis humilibus exstructis, fuisse, in speluncis, in quibus cum sociis morabatur, a Rogerio Calabriae et Siciliae comite, qui cum tum nondum cognoverit, venationem exercente, fuisse inventum, hacque occasione factum, ut eremum illam ab hoc principe obtinerit, memoriae produnt omnes praecipui, quos ad manum habeo, saeculo quinto decimo posteriores S. Brunonis biographi, videlicet Zacharius Benedictus, Puteanus, Blomenvenna et Surius. Solius Blomenvennae, quod reliquos sibi ad amussim fere consonantes habeat, horumque proinde omnium locum tenere queat, verba huc spectantia, reliquis fere omnibus omissis, transcribo. Sic habent: Cum voluntate itaque et benedictione summi Pontificis dimissus (S. Bruno nimirum) Calabriae deserta petiit cum aliquot ejusdem propositi viris, quos ferventissimis suis exhortationibus ad mundi contemptum induxerat. Audierat enim, illic deserta esse loca plurima ad poenitentiam agendam solitariamque vitam sectandam aptissima. Optabat, prout frequenter decreverat, redire Carthusiam ad fratres suos charissimos, quos praemiserat; sed quia summus Pontifex cum sua curia transibat in Galliam, in cujus finibus Carthusia sita est, metuebat, ne curiam, quam fugiebat, ibi declinare non posset. Et ideo ad Calabriae potius deserta se contulit.... Venit itaque Vir sanctus ad quamdam Calabriae eremum, cui Turris nomen est, in diocesi Squillacensi, ibique non cellas pretiosas, quia sumptus ad eas non suppetebat, sed casas humiles de vili materia, sed in Christo pretiosa, aedificaverunt....

540 Cum autem dictam eremum primum inhabitare cepissent, contigit, Domino hoc operante, ut quodam die comes Calabriae Rogerius, cum suo non parvo comitatu et canum multitudine copiosa in eadem eremo Turris venationi insistens, ad locum, ubi servi Dei habitare ceperant, deveniret. Canes autem, olfactu suo diversa ferarum vestigia insequentes, ad speluncas seu casas, in quibus sanctus Bruno cum suis habitabat, devenerint. Ubi fixis pedibus, latratibus multis domino suo indicabant, magnam se invenisse praedam. Quo viso, comes, cum suis concito cursu veniens, repperit Patres praedictos in eisdem speluncis, flexis genibus erectisque in caelum vultibus ac manibus simul orantes et Deum laudantes. Videns hoc comes, magna admiratione repletus, equo,

AUCTORE
C. B.

Sanctum a Rogerio comite, necdum eum noscente, inter venandam,

E

F

contra ac verbis hic recitatis Blomenvenna tradit.

AUCTORE
C. B.

equo, cui insidebat, desiliens, devote et humiliter ipsos salutavit, deque causa adventus statimque ipsorum sollicitè interrogavit. A quibus cum singula per ordinem didicisset, gavisus est valde laudans Deum et glorificans, quod tali eum dignum judicasset præda. Sperabat enim religiosus comes, se terramque suam eorum meritis et precibus adjuvari apud Deum atque in pace conservari. Et propterea, ut possent ibidem quietius vivere, diutiusque perseverare, dedit eis ecclesiam beate Mariæ et beati Stephani de eremo; ubi eos frequenter visitans, de vitæ necessariis providebat, documentaque salutis ab eis libenter audiebat; beatum vero Brunonem, ipsorum omnium pastorem ac patrem, quem præ ceteris arctius diligebat, ad se frequenter evocabat. Quem etiam in magna reverentia semper habuit, et tamquam primum in domo sua, ejus consiliis acquiescens, ejus orationibus, quibus plurimum confidebat, se jugiter commendans.

inventum non
fuisse, e Roge-
rii ducis di-
plomate,

B 341 *Hactenus Blomenvenna, seu potius omnes supra laudati S. Brunonis biographi: nunc singula aut saltem præcipua, quæ verbis recitatis adstruuntur, examinanda, ac in primis quidem, an Sanctus, obtenta a Pontifice eremum repetendi facultate, recta in Turritanam Calabriæ eremum sese receperit, ibique a Rogerio, Calabriæ et Siciliæ comite, venationem exercente, nondumque, ut recitata Blomenvenna verba indicant, eum noscente, in specu fuerit repertus. Rogerius, Roberti Guiscardi Rogerii comitis mox dicti fratris filius, Apuliæ, Calabriæ et Siciliæ dux, in diplomate infra hic transcribendo, quo Calabriæ eremi donationem, S. Brunoni ejusque sociis a comite Rogerio patruo suo factam, anno 1095 ex dicendis confirmavit, ita loquitur: Notum esse volumus fraternitati vestræ de duobus viris, Brunone scilicet et Lanvino, qui, sanctæ religionis studio accensi, cum sociis suis in terram Calabriæ a Galliarum partibus, disponente Deo, venerunt, et meo ductu in terram, quæ prædicta est, locum, qui eorum proposito conveniret, quæsierunt, quem cum sibi idoneum penes me non invenissent, elegerunt manere inter locum, qui dicitur Arena, et oppidum, quod appellatur, Stilum. Locum autem illum Rogerius, comes Siciliæ, patruus meus.... illis donavit; de comitatu enim ipsius per meam concessionem erat. Cum ergo Sanctus noster ejusque socii, ut hic Rogerius dux declarat, in Calabriam, partim huic, uti infra docebo, partim comiti Rogerio tunc subditam, venerint, ibique, cum ante ipsiusmet ducis Rogerii ductu in terris, huic subditis, locum proposito suo aptum quæsivissent, nec invenissent, talem tandem in Rogerii comitatu seu terris huic subjectis elegerint, consecrarium est, ut, obtenta a Pontifice curiam relinquendi, eremumque petendi facultate, non recta, ut Blomenvenna verbis proxime recitatis docet, in Turritanam Calabriæ eremum, Rogerio comiti subjectam, sed in terras, duci Rogerio subditas, locum eremiticæ vitæ aptum ibidem quæsituri, sese contulerint.*

alteroque
ipsiusmet Ro-
gerii comitis
probatur.

C 342 *Imo vero, cum, ut jam dixi, loco in hisce, quem proposito suo idoneum arbitarentur, non invento, talem in terris, uti diplomatis, a Rogerio duce collati, proxime recitata verba fidem faciunt, Rogerio comiti subjectis, quæsierint, verosimiliter ad hunc ante Sanctus ejusque socii, quo voti sui compotes fieri, locumque abs*

hoc principe, si quem proposito suo aptum in terris ejus invenirent, impetrare possent, a duce Rogerio fuerint adducti. Quod ut credam; etiam facit, quo Rogerius comes S. Brunoni ejusque sociis Calabrinam eremum concessit, diploma. In hoc enim comes sequentem futurum in modum: Notum esse volumus fraternitati vestræ, per Dei misericordiam a Galliarum partibus ad regionem istam Calabriæ sanctæ Religionis viros, Brunonem videlicet et Lanvinum cum sociis eorum pervenisse, qui, contempta mundialis gloriæ vanitate, soli Deo elegerant militare. Horum itaque desiderium ego cognoscens, et ipsorum meritis et precibus apud Deum adjuvari desiderans, ab eorum karitate precibus multis obtinui, ut in terra mea locum sibi habitum eligerent, in quo ad serviendum Deo, qualia vellent, habitacula præpararent; quibus verbis cum sese comes effecisse indicet, ut Bruno ejusque socii in terra sua, seu in Turritanam Calabriæ eremo, uti ex consequentibus intelligitur, locum proposito suo aptum, in quo, qualia vellent, habitacula construerent, elegerint, consecrarium est, ut, antequam id facerent, cum comite Rogerio de re egerint, ad eum adeo a duce Rogerio, qui eos ductu suo in quærendo in terris suis loco antea ex dictis jurerat, verosimiliter adducti. Atque hinc porro jam consequitur, ut, electa jam sibi in prædicta eremo sede, habitaculisque qualibuscumque constructis, a Rogerio comite, rei hujus, ut Blomenvenna supra recitatis verbis alique laudati biographi indicant, plane inscio, inter venandum inventi non fuerint.

D 345 *Quare, ut Rogerius comes Brunoni ejusque sociis loci in ditone sua, qui eremiticæ vitæ aptus foret, optionem fecerit, contigisse puto, non occasione venationis, in qua eos, in specu abditos orationique intentos, repererit, sed duce Rogerio interveniente, e quo cum de austerissima Brunonis ejusque sociorum vita, sanctissimisque moribus nonnulla inaudivisset, viros hujusmodi, utpote quorum precibus ac meritis auxilium sibi a Domino, uti ipsemet proxime recitatis diplomatis sui verbis indicat, adfuturum speraret, in ditone sua sedem figere desideravit, atque ad sese adductos, ut in ea, quem vellent, locum sibi eligerent, rogavit. Et vero quod de S. Brunone ejusque sociis, quos, ante sibi nunquam visos penitusque ignotos, inter venandum comes Rogerius in specu Deum intentissime orantes invenit, plurimisque idecirco beneficiis auverit, a laudatis Sancti nostri biographis memorie proditur, haud sat apte, quemadmodum modo abunde indicavi, cum duobus jam citatis diplomatibus concordare, ante me in Neapoli sacra apud Surianum Annotationum in contextam a Surio Sancti nostri Vitam pag. 189 a Cesare de Engenio jam observatum invenio. Nec observationem hanc a vero alienam pronuntiare ausi sunt Cartusie Coloniensis alumnus Morkensius in sua chronologico-diplomatica de S. Brunone Diatriba et Zanottius in adornata a se Bononiensibusque in Italia Cartusianis inscripta Sancti ejusdem Vita seu Historia; vere tamen Sanctum nostrum ejusque socios a principe Rogerio, venationi operam dante, in specu orantes fuisse inventos, hincque, ut hic in illos plurima beneficia contulerit, factum esse, conantur ostendere, idque viis duabus diversis.*

E 344 *Ac prior quidem, Sanctum non a comite Rogerio in Turritanam seu Squillacensi Calabriæ eremo, sed a duce Rogerio in quodam ditonis suæ antro seu spelunca cum Lanvino atisque, quos sibi*

Cum hisce
quod Blomen-
venna ad-
struit, non
convenire, fuit
jam ante ob-
servatum.

F

Qualia sibi
quæ huc spe-
ctantia

A sibi habebat adjunctos, sociis inventum fuisse, adstruit; cum autem sese huic potius opinioni, quam alteri, quæ Sanctum, non a Rogerio duce, sed comite, inventum statuit, ob supra recitata concessi a Rogerio duce diplomatis verba adhaerere edixit, rationem etiam, ob quam, fuisse equidem reipsa Sanctum, orationi in specu vacantem, ab altero Rogerio, venationem exercente, inventum existimet, lectori reddit, de historia, quæ id factum prodit, sequentem scribens in modum: Hæc pro veritate historię, quam ex traditione majorum agnosco verissimam, et agnoverunt compilator Fasciculi temporum, Henricus Kalkariensis de Ortu et progressu Ordinis Cartusienſis, Puteanus scriptor Vitæ, scriptoresque domestici omnes. Ne quis vero contra illam, uti ait, traditionem etiam arguat ex eo, quod Sancti, in spelunca a Rogerio sive duce sive comite, venationem exercente, inventi, mentio non occurrat in utriusque hujus principis diplomatibus supra citatis, novæ verbis proximè huc transcriptis sequentia hæc subiungit: Nec est, cur quis hæsitet, dubitetve de veritate rei ex eo, quod neque dux, neque comes, ambo Rogerii, iste in præfato diplomate, hic in suis chartis (plures enim infra recitandas, quam jam supra plus semel memoratam, in S. Brunonis ejusque sociorum favorem dedit) ullam de ea faciunt mentionem, qui tamen postremus in altera sua charta longe post data meminit Capuanæ proditiōnis, sibi a S. Brunone in visu nocturno revelatæ; alia enim hujus et alia istius est conditio. In isto donat locum, ab hominum cultura desertum, et poterat legitime, nulla etiam data ratione, in illo vero Capuanæ proditiōnis reos capite damnatos tradit S. Brunoni in perpetuam servitutem; eujusmodi mancipationis causa secundum leges formanda erat.

vel Mörken-
sius,

343 Hactenus ille, contendens scilicet, non fuisse, cur, etsi Sanctus vere a Rogerio seu duce seu comite, venatione animum relaxante, in spelunca una cum sociis Deum orans inventus esset, rei hujus in præmemoratis diplomatibus mentio fieret, falsamque proinde illam ex horum silentio argui non posse. Verum sit ita; fuisse equidem Sanctum, uti verosimilius esse autumat, a Rogerio duce inter venandum inventum, nullo omnino potest scriptoris sive recentioris sive antiquioris testimonio confirmari; ut proinde a Morkensio id omnino gratis videatur confictum, licet interim contra hanc illius opinionem, uti contra Blomenvennæ, aliorumque biographorum nostrorum, qui Sanctum in Turrinana Calabria eremo a comite Rogerio, morari in hac illum ignorante, fuisse inventum statuunt, opinionem fieri potest, nulum omnino ex jam sæpe laudatis diplomatibus argumentum positivum queat formari, nihilque etiam aliunde obstat, quo minus a duce Rogerio in quadam ditionis suæ spelunca inventus fuisse credi queat Sanctus noster, quem, priusquam Rogerii comitis terras adiret, in terris ducis Rogerii existisse, recitata supra ex hujus diplomate verba fidem faciunt. At vero Surianus, qui pro opinione, Sanctum nostum a comite Rogerio, cui prorsus adhuc ignotus erat, deserto in specu fuisse reperit, adstruente, seu potius pro Surio illam tradente stat, in suis in hunc Annotationibus pag. 192 contra Casarem de Engenio, qui, ut jam dictum, historiam illam cum diplomatibus supra citatis haud sat apte componi in sua Neapoli sacra observarat, diploma seu privilegium,

infra recitandum, quod a Mesimerio, Squillacensi episcopo, Bruno accepit, in præsidium advocat.

346 Ita enim ibidem scribit: Ait præfatus Cæsar, exquisitam se diligentiam in hac veritate (de Brunone scilicet a Rogerio comite, cui adhuc penitus ignotus erat, in deserti seu eremi Calabriae latebris reperto) pervestiganda adhibuisse: non negaverim. Sed nihilominus non vidisse diploma vel certe leviter expendisse Mesimerii, episcopi Squillacensis, multa persuadent. Si enim librasset illud, quod ibi dicit, S. Brunonem in desertis Calabriae locis per tempus satis longum degisse, priusquam ad Squillacensem transiret eremum, utique non in fixis tentoriis, sed in obviis specubus, et hujusmodi subterraneis diversoriolis habitasse consentiret. Hactenus ille; ast S. Brunonem in desertis Calabriae locis, priusquam ad Squillacensem eremum transiret, per tempus satis longum degisse, Mesimerius, Græcus Squillacensis episcopus, contra ac his verbis vult, in suo diplomate, Græce scripto, nusquam tradit. In hoc enim, quibus id facere videri queat, de S. Brunone ejusque sociis sequentia dumtaxat e versione Morkensii commemorat: Qui quidem in desertis locis degentes per tempus satis longum illuc transmigrarunt ad partes Stili in mea diecesi; aut, si mavis, e versione Ughelli tom. IX Italia Sacra col. 425 isthæc: Qui cum per multos annos in locis solitariis vitam transegissent, huc ad partes Stili in mea diecesi transmigrarunt; hisce autem verbis, fueritne Sanctus in Calabriae desertis, an in aliis per tempus satis longum, antequam in Squillacensem eremum sese abderet, cum sociis suis commoratus, non edicit. Quid si Mesimerius de Cartusiæ et Sicca-Fontanæ desertis, in quibus Sanctus, antequam Calabriam adiret, per longum satis tempus seu per multos annos fuerat versatus, dumtaxat loquatur? Id sane nullo ex capite vero absimile, nedum incredibile, apparet.

347 Adhæc de aliis etiam, quam de Cartusiæ et Sicca-Fontanæ eremis, Mesimerio sermo sit, hinc consequens erit, ut in hisce Sanctus noster a comite Rogerio, cum huic adhuc omnino esset ignotus, inter venandum fuerit inventus? Neutiquam sane, uti quisque, quantum opinor, haud difficulter agnoscat. Verum, inquit, ita equidem facile factum esse poterit, ut, ad quod credendum Morkensius ex dictis propendat, Sanctus noster, non quidem a comite Rogerio, sed a duce homonymo, cujus is patruus erat, cum illi adhuc plane esset ignotus, in spelunca, in quam sese cum sociis receperat, inter venandum fuerit inventus. Fateor, sic habet, nec quo minus ita factum esse poterit, repugnant diplomata supra dicta; verum anne reipsa ita factum sit, dubium mihi vel idcirco semper erit, quod res nullo plane probatæ ac certæ fidei monumento queat probari. Ad Zanottium modo veniamus. Hic, ut Sanctum, quod Surius alique Sancti biographi tradunt, a comite Rogerio, venationi operam dante, in spelunca fuisse inventum, tueatur, rem hanc non ante, sed postquam Sanctus comiti Rogerio notus esset, Turritanamque seu Squillacensem Calabriae eremum inhabitandam ab eo jam accepisset, gestam esse statuit; quod cum ne in speciem quidem, ut consideranti patebit, cum diplomatibus supra citatis pugnet, ac proin, quo minus tunc gestum credatur, impedire hæc non possint, Zanottii non minus, quam Morkensii opinio creditibilis apparet; sitne tamen reipsa veritati consona,

AUCTORE
C. B.

vel Surianus,

E

F

vel denique
Zanottius in
medium ad-
duci.

AUCTORE
C. B.

Qui verosimilius eremum Calabrinam a Rogero comite Sanctus obtinuerit,

sona, dubium plane est, quod in nullo antiquo sat certa fidei seu auctore seu monumento sit fundata, nec certam eam facere possint supra laudati Sancti nostri biographi, qui præterquam quod aliis eam, quam Zanottius, adjunctis vestiant, recentiores omnes sunt, quam ut sola sua auctoritate rebus, quas de S. Brunone narrant, fidem certam atque indubitam facere possint.

348 Quare, omnibus rite libratis, Sancti e curia Pontificia in Turritanam Calabriæ eremum secessum eo fere, quem hic subdo, modo accidisse, verosimillimum puto. Pontificem Roma in Campaniam subjectasque Rogero duci ejusque fratri Boamundo ditiones mediæ anni 1090 æstate abeuntem comitatus est ex supra dictis S. Bruno, ibidemque abs illo curiam relinquendi eremumque repetendi facultatem enivissime petiit. Hæc tandem obtenta, mox in Calabriam, ubi deserta loca esse plurima audierat, ad Rogerium ducem, quem forte alicubi in Campania jam viderat, suumque redeundi ad vitam solitariam desiderium edocuerat, sese contulerit, cumque, eo consentiente ducenteque, in Calabriæ parte, ei subjecta, locum eremiticæ vite aptum quævisisset, nec invenisset, ad comitem Rogerium ab eodem principe, qui ad eum forte alias ob causas properabat, ductus fuerit, impetrataque ab illo, cui a Rogero duce ob insignem vitæ sanctitatem valde fuerit commendatus, eligendi sibi in Calabriæ parte, quæ ei parebat, quemcumque proposito suo idoneum arbitraretur locum, facultate, Turritanam eremum elegerit, hæcque sibi, uti mox videbimus, a dicto comite Rogero donari impetravit. Res ita ordinata conceptaque nihil sane habet, quod vel cum diplomatibus supra laudatis pugnet, vel utcumque a verosimilitudine abhorreat. Quod cum ita sit, eo modo, quo jam dixi, Sanctum in Calabriam secessisse, Turritanamque eremum sibi donari impetrasse, vix non certum indubitatumque puto. Quod si interim, Sanctum, Deum intentissime orantem, in sibi jam data hac eremo a comite Rogero, venationi operam dante, inventum fuisse, cum Zanottio quisquam contendat, aut id ei in Apulia a duce Rogero obvenisse, cum Morkensio præfracte adstruat, ei equidem haud magnopere refragabor, cum hæc equidem ejus opinio, utut minus verosimilis, cum diplomatibus supra citatis pugnatura non sit. Verum utcumque tandem hæc omnia habeant, equidem Sanctus noster, cum e curia Pontificia abiit, in Turritanam Calabriæ eremum, ut jam dictum, secessit. Ac illum quidem, cum in itinere versus hanc existeret, Barenses S. Nicolai, ac S. Michaelis in monte Gargano ecclesias invisisse, archangelum hunc bis sibi apparentem habuisse, atque nonnulla in contexta a se Sancti Vita cap. 48 narrat Zanottius; verum ea nullo prorsus antiquitatis testimonio vel ipse firmat, vel alibi firmata inventio.

et cur ad hanc sese receperit,

349 Modo itaque examinandum hic restat, cur tunc sese in Calabriam potius recipere, quam ad dilectam sibi Cartusiam redire Sancto visum fuerit? Optabat (verba sunt Blomenvennæ supra adhuc recitata) redire ad Carthusiam ad fratres suos charissimos, quos præmiserat, sed quia summus Pontifex (Urbanus II) cum sua curia transibat in Galliam, in cujus finibus Carthusia sita est, metuebat, ne curiam, quam fugiebat, declinare non posset, et ideo ad Calabriæ potius deserta se contulit; ita ille: verum Brunonem non ob rationem, quam his verbis allegat, in

Calabriam potius secessisse, quam ad Cartusiam rediisse, sola ratio temporis, quo Urbanus Papa in Galliam transit, Sanctusque in Calabriam secessit, evincit. Urbanus enim, uti inter omnes convenit, non ante annum 1093, quo, postquam Placentiæ in Italia celebrarat concilium, in Galliam, Claro-monte aliud longe celeberrimum, in quo sacrum adversus infideles pro Terræ Sanctæ recuperatione expeditionum fundamentum jactum fuit, celebraturus concessit; Bruno autem, uti ex jam dictis ac porro dicendis pronum est eruere, in Calabriam e curia Pontificia anno 1090 sese recepit. Sanctum ergo in Calabriam potius sese contulisse, quam ad Cartusiam rediisse, reor, quod Pontifex, difficillimis, quibus vivebat, temporibus futurum præciscus, ut subinde, Roma relicta in terras, Rogero duci, comitique homonymo subjectas, sese recipere cogere, Brunonem, quem interdum ad sese evocare, atque ad consilia adhibere volebat, in Galliam seu ad Cartusiam, procul ab utriusque Rogerii ditionibus, dissimam, abire noluerit.

350 Ea mihi sedet sententia, quod reipsa Sanctum, cum jam in Turritano eremo versaretur, ab Urbano subinde, sive ut indictis interesset conciliis, sive alia quacumque de causa evocatum fuisse, suadeat, cujus fragmentum Mabillonius lib. lxx Annalium Benedictinorum num. 50 suppeditat, epistola a Paschale II Papa, proximo Urbani successore, ad Lanvinum, Sancti nostri discipulum, proximamque in eremi Calabriæ prioratum successorem, 6 Kal. Decembris anno 1101 conscripta. Hæc eum, quam integram, ex Annalium Cartusienium libri quarti hæcenus non vulgati Vallis-Dei exemplari descriptam, supra plus semel jam laudatus Cartusianus Parisiensis mecum communicavit, sic habet: Paschalis episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Lanvino salutem et Apostolicam benedictionem. Quod magnopere desideravimus, et vehementi desiderio expectavimus, hoc, Domino propitiante, peractum est. Revertente siquidem fratre R. * Albano episcopo, pacem et concordiam eremi reformatam, et te in locum sanctæ memoriæ magistri Brunonis successisse cognovimus. Sit ergo in te ejusdem Viri spiritus, idem sit eremiticæ disciplinæ rigor, eadem morum et gravitatis constantia: quia nos, optulante Domino, quidquid auctoritatis et potestatis ipsius Magistri probabilis sapientia et religio ab Apostolica Sede promeruit personaliter, hoc tibi, eodem te spiritu concomitante, concedimus. Volumus autem, ut in proxima Quadragesima nos visitare debeas, quatenus cordis secreta os od os plenius proloquamur. Interim vero monemus, ut de resarcienda pace terræ, quam vehementer turbatam audivimus, cum fratribus nostris et religiosi viris, qui circa te sunt, satagas, et alios ad hoc commonere procures. Abbatii sancti Juliani, quem reprehensibilem audivimus, præcipe ex nobis, ut nostræ audientie se repræsentet; eumque de contemptu litterarum legati nostri vehementer argue. Datum Romæ sexto Calendas Decembris.

351 Cum ergo, uti ex hac Paschalis Pape epistola liquet, fuerit ab hoc proximo Urbani II in S. Petri Cathedram successore Romam evocatus Lanvinus, proximus Sancti in eremi Turritanæ Prioratum successor, fuisse quoque ipsiusmet S. Brunonem, quem summis laudibus Paschalis hic effert, ab Urbano II evocatum, dubitandum non apparet.

Quod

D

non autem ad Cartusianum

E

* Richardo

F

potius rediret.

A *Quod cum ita sit, summum hunc Pontificem, quo ad sese subinde evocare Brunonem facile posset, haud procul eum a regionibus, in quibus se non raro commoraturum praevidebat, discedere voluisse, hincque factum, ut Bruno ad Cartusiam non redierit, sed in Calabriam se receperit, non immerito conjeceris. Haec porro conjectura utcumque etiam confirmatur tum ex Ordinis Cartusiensis, uti vocatur, traditione, tum ex eo, quod, teste omni exceptione majori quatuor primorum Cartusiae Priorum chronologo in hac transcripto num. 7 Sancti nostri elogio, evocatus hic e Cartusia ab Urbano II Pontifice fuerit, ut consiliis suis hunc adjuvaret; unde verosimile fit, Urbanum dum Brunoni e curia sua discedendi facultatem concessit, consiliis ejus uti deinceps adhuc voluisse, hincque in finem, dum a Calabria non nimium abesset, subinde illum ad se evocasse. Adhuc, nisi Sanctus, quod Pontifex eum haud procul a locis, in quibus ipse versabatur, commorari dictum in finem vellet, in Calabriam secessisse adstruat, quoniam tandem, cur hoc post obtentam a Pontifice in eremum secedendi facultatem fecerit, nec potius ad Cartusiam redierit, ratio offerretur?*

§ XXXIII. Sanctus Turritana Calabriae eremo a comite Rogerio donatur, eique deinde a Mesimerio, Squillacensi episcopo, ac post ab Urbano II Papa donatio haec confirmatur.

Turritanam eremum Sancto donat comes Rogerius.

C *Sanctus, facta sibi eo modo, quo § praecedenti exposui, a Siciliae et Calabriae comite Rogerio eligendi in ditionibus, principi huic subjectis, locum, quem eremiticæ vitae ducendæ maxime idoneum arbitraretur, Calabriam mox diligenter perlustravit, cumque in hac eremum, cui Turris nomen, inter Stilum et Arenam sitam intraque diocesis Scyllacensis, seu, ut alii scribunt, Squillacensis terminos conclusam, quam proposito suo percommodam, utpote montosam valde, adituque arduam ac difficilem, judicabat, invenisset, hunc illi locum comes Rogerius publico confecto instrumento seu diplomate benignissime est largitus, donationemque deinde Mesimerius Scyllacensis episcopus ac Urbanus II Papa confirmarunt. Chartas seu instrumenta, quibus id fecerunt, lectoris oculis, quod nec passim omnia ad manum sint, nec paucis, quæ de Sancto jam dicta sunt ac porro dicentur, lucem afferant, juverit subiecisse, observatis ad singulorum calcem nonnullis, sive de notis chronicis, quibus muniuntur, sive de personis, quarum nomine notantur, sive denique de aliis quibuscumque, quæ elucidatione commentatione indiguerint. A Rogerii comitis diplomate transcribendo exordior. His verbis ex Morkensius recensione concipitur. Rogerius Dei gratia comes Calabriae et Siciliae omnibus fidelibus suis et Ecclesiae Dei filiis tam presentibus quam futuris in Domino salutem. Notum esse volumus fraternitati vestrae, per Dei misericordiam a Galliarum partibus ad regionem istam Calabriae sanctae Religionis viros, Brunonem videlicet et Lanvinum cum sociis eorum pervenisse, qui,*

contempta mundialis gloriae vanitate, soli Deo elegerant militare.

333 Horum itaque desiderium ego cognoscens, et ipsorum meritis et precibus apud Deum adjuvari desiderans, ab eorum karitate multis precibus obtinui, ut in terra mea locum sibi habilem eligerent, in quo ad serviendum Deo, qualia vellent, habitacula praeparerent. Elegerunt siquidem in terra mea quendam solitudinis locum situm inter locum, qui dicitur Arena, et oppidum, quod appellatur Stilum. Hunc ego locum ad honorem Dei Omnipotentis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, et ad honorem beatissimae Mariae semper Virginis genitricis Christi Dei et Domini nostri omniumque Sanctorum donavi eis, eorumque successoribus ibidem Deo servituris cum tota silva et terra et aqua et monte in spatium unius leugae * in omni parte adjacenti, concedens et constituens, quatenus locum istum libere et quiete cum hac adjacentia sua in perpetuum possideant; nec ex hoc mihi vel alicui personae angariam vel servitium faciant. Contestor autem et contradico ex parte Dei Omnipotentis et sanctae Mariae perpetuae Virginis et omnium Sanctorum et mea; ne sit aliquis meorum aut extraneorum, Stragitotus * videlicet aut vice-comes, rusticus aut miles, servus sive liber, qui, in loco isto pascuae, vel agriculturæ seu etiam piscationis aut lignorum occasione, aut ex quacumque causa servis Dei molestiam aut injuriam faciat; sed in eorum potestate sit, praedictum locum cum tota adjacentia sua secundum voluntatem suam possidere, disponere, ordinare et erogare. Quod si quis deinceps contra hujus paginae constitutionem venire praesumpserit, imprimis nisi digne satisfecerit, iram Dei et maledictionem incurrat, et conatu tali ad nihilum redacto, pro praesumptione tantum centum librarum auri poenam in curia nostra sustineat.

334 Igitur ut constitutio haec inviolabilis et omnino firma permaneat, concedente uxore mea Adelai comitissa et filio meo Gofrido in praesentia bonorum hominum donationem istam feci et sigillo meo sigillari praeci. Ego Gofridus, Melitensis ecclesiae episcopus, licet indignus, kartam hanc manu mea scripsi rogatu comitis Rogerii, laudans et confirmans constitutionem hanc, anathemate vero et excommunicatione dampnans eum, quicumque hanc infringere praesumpserit, nisi tamen respiciens satisfecerit. Facta sunt haec anno ab Incarnatione Domini millesimo nonagesimo. Insuper donavi Mule cum filiis suis ad custodiendam silvam. Testes autem affuerunt hi Stephanus presbyter, Giralduus presbyter, Petrus de Moritono *, Ricardus Maletus, Ragnulfus eleemosinarius, Nicolaus notarius et alii plures. Morkensius, e cujus recensione, ut jam monui, hanc chartam hic exhibeo, integre recitatæ subjungit: Nota, hanc chartam donationis eremi Calabriae etc. ab Italia ex autographo desumptam accepit. Est quoque in Annotatis (pag. nempe 199 et tribus seqq.) ad Vitam S. Brunonis Suriani nostri. Ex hac manifeste constat, S. P. N. Brunonem cum Lanvino et aliquot sociis jam anno mxc ex Galliae partibus in Calabriam venisse, atque a Rogerio comite fuisse rogatum, ut in ea terra sua remaneret, eligeretque eremum proposito suo accommodam. Ita ille, et recte sane, quantum mihi apparet: sunt tamen, qui recitatam donationis a Rogerio factæ chartam ante

AUCTORE C. B.

Charta publica,

* al. leucie

E * al. Strategus

qua id fecit.

* al. Moritonio

ante